

Dossier

Departament de Comunicació
i Xarxes Socials
comunicacion@ivam.es



Patrocina



orden y
JOAN MIRÓ
desorden

15 febrer - 17 juny 2018

Galeria 1 IVAM Centre Julio González

Comissariat: Joan Maria Minguet Batllori



JOAN MIRÓ. *Sin título (Diseño para estarcido)*, ca. 1946. Fundació Joan Miró. © Successió Miró 2018



JOAN MIRÓ. *Paisage*, 1974. Fundació Joan Miró. © Successió Miró 2018

L'IVAM presenta presenta l'exposició *Miró. Ordre i Desordre* amb l'objectiu de **mostrar la faceta més heterodoxa de l'artista a través de 200 obres, entre pintures, escultures, dibuixos, ceràmiques, cartells i peces vinculades amb les arts escèniques, procedents d'una quinzena d'institucions nacionals i internacionals, com el Museu Reina Sofia, el Museu Thyssen Bormemisza, la Fundació Juan March de Madrid, el MACBA, la Fundació Joan Miró, la Fundació la Caixa de Barcelona, el museu Es Baluard, la Fundació Pilar i Joan Miró de Palma, o el Museu Boijmans Van Beuningen de Rotterdam.**

Es tracta de la primera exposició que dedica el museu valencià a qui és considerat un dels màxims representants de la pintura espanyola del segle XX, precisament l'any en què es compleix el 125 aniversari del seu naixement.

L'exposició, comissariada per Joan Maria Minguet Batllori, doctor en Història de l'Art i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona, tracta de mostrar la capacitat que l'artista exerceix sobre l'espectador per

El IVAM presenta la exposició *Miró. Orden y Desorden* con el objetivo de mostrar la faceta más heterodoxa del artista a través de 200 obras entre pinturas, esculturas, dibujos, cerámicas, carteles y piezas vinculadas con las artes escénicas, procedentes de una quincena de instituciones nacionales e internacionales, como el Museo Reina Sofía, el Museo Thyssen Bormemisza, la Fundación Juan March de Madrid, el MACBA, la Fundació Joan Miró, la Fundació La Caixa de Barcelona, el museo Es Baluard, la Fundació Pilar i Joan Miró de Palma, o el Museo Boijmans Van Beuningen de Róterdam.

Se trata de la primera exposición que dedica el museo valenciano a quien es considerado uno de los máximos representantes de la pintura española del siglo XX, precisamente en el año en el que se cumple el 125 aniversario de su nacimiento.

La exposición, comisariada por Joan Maria Minguet Batllori, doctor en Historia del Arte y profesor de la Universitat Autònoma de Barcelona, trata de mostrar la capacidad que el artista ejerce sobre el espectador para perturbar, activar, revelar o transformar su mirada. Miró fue capaz de crear un mundo ordenado para luego subvertirlo.

pertorbar, activar, revelar o transformar la seua mirada. Miró va ser capaç de crear un món ordenat per després subvertir-lo. Va ser una persona metòdica, tal com testifiquen la documentació, fotografies i dibuixos preparatoris de les seues obres. Però al mateix temps, aquest ordre i aquest mètode s'alteraven amb uns ingents desitjos d'experimentació. Va ser un artista que va voler 'assassinar la pintura' el 1927, però que no va deixar de pintar durant quaranta-cinc anys. Va maleir la perversió del mercat de l'art, però va sostenir la seua economia a través de galeristes de gran projecció.

Ordre i desordre

La mostra es divideix en cinc sales. La primera d'elles aborda els primers anys de l'artista, que es poden considerar com una etapa de la seua vida en què va imperar l'ordre. El creador no pot destruir, desordenar allò ordenat, sense haver passat abans per l'aprenentatge de l'art com a tècnica, de l'ofici com amarratge. Els inicis de Miró van ser balbucejants, però dins de l'ordre pautat. Va estudiar a l'Escola Superior d'Arts Industrials i Belles Arts (La Llotja); més tard es va inscriure a l'Escola d'Art de Francesc d'Assís Galí i va assistir a sessions de model al

Fue una persona metódica, tal y como atestiguan la documentación, fotografías y dibujos preparatorios de sus obras. Pero al mismo tiempo, ese orden y ese método se alteraban con unos ingentes deseos de experimentación. Fue un artista que quiso 'asesinar la pintura' en 1927, pero que no dejó de pintar durante cuarenta y cinco años. Maldijo la perversión del mercado del arte, pero sostuvo su economía a través de galeristas de gran proyección.

Orden y desorden

La muestra se divide en cinco salas. La primera de ellas aborda los primeros años del artista, que se pueden considerar como una etapa de su vida en la que imperó el orden. El creador no puede destruir, desordenar lo ordenado, sin haber pasado antes por el aprendizaje del arte como técnica, del oficio como amarre. Los inicios de Miró fueron balbuceantes, pero dentro del orden pautado. Estudió en la Escuela Superior de Artes Industriales y Bellas Artes (La Llotja); más tarde se inscribió en la Escuela de Arte de Francesc d'Assís Galí y asistió a sesiones de modelo en el Cercle Artístic Sant Lluc. Participó en exposiciones colectivas y colaboró con revistas del momento. Por último, cabe destacar su primera exposición individual



JOAN MIRÓ. *Monsieur et Madame*, 1969. Museum Boijmans van Beuningen

Cercle Artístic Sant Lluc. Va participar en exposicions col·lectives i va col·laborar amb revistes del moment. Finalment, cal destacar la seua primera exposició individual d'obres figuratives de tradició mediterrània, que va ser un tot un fracàs. No va vendre ni una obra i va ser apallissat per la crítica.

És en aquell moment quan va decidir marxar a París el 1920 on es va alliberar de les cotilles de la tradició en la qual havia volgut situar-se i es va concentrar en buscar el seu propi llenguatge pictòric.

A partir d'aleshores en les seues obres es va produir un desinterès major cap als referents i una transformació d'aquests en signes. Aquí és on ve el desordre dins de l'ordre. Miró parteix de la realitat, però la transmuta, la tradueix a una sèrie de signes que l'apropen a una abstracció inquietant per a l'espectador. I així va ser capaç de crear un alfabet visual propi, aparentment senzill, però de gran profunditat i varietat de sentits. Un alfabet que naix de l'observació de la realitat i de la poetització o, com a ell li agradava dir, de l'espiritualització de la realitat.

de obras figurativas de tradición mediterránea, que fue un todo un fracaso. No vendió ni una obra y fue vapuleado por la crítica.

Es en aquel momento cuando decidió marchar a París en 1920 donde se liberó de los corsés de la tradición en la que había querido situarse y se concentró en buscar su propio lenguaje pictórico.

A partir de entonces en sus obras se produjo un desapego mayor hacia los referentes y una transformación de éstos en signos. Aquí es donde viene el desorden dentro del orden. **Miró parte de la realidad, pero la transmuta, la traduce a una serie de signos que lo acercan a una abstracción inquietante para el espectador. Y así fue capaz de crear un alfabeto visual propio, aparentemente sencillo, pero de gran profundidad y variedad de sentidos. Un alfabeto que nace de la observación de la realidad y de la poetización o, como a él le gustaba decir, de la espiritualización de la realidad.**

Figuras y monstruos

La segunda sala muestra la experimentación en su obra pictórica en el trabajo de representación. En los años treinta algunos de sus signos empezaban a mostrar rasgos que



JOAN MIRÓ. *Femme dans la nuit*, 1970, Museu d'Art Contemporani de Barcelona. © Successió Miró 2018



JOAN MIRÓ. *Pintura (sobre masonite)*, 1936, Fundació Joan Miró. © Successió Miró 2018

Figures i monstres

La segona sala mostra l'experimentació en la seua obra pictòrica a la feina de representació. En els anys trenta alguns dels seus signes començaven a mostrar trets que poden ser identificats com a representacions d'éssers humans. Unes vegades es tracta de personatges dislocats, de ninots torbadors o gargots deformes, que tanquen un debat entre realitat i ficció, entre fascinació i monstruositat, entre ordre i desordre. Obres com *Composició (dona, tija, cor)*, 1925 o *Pintura (sobre masonite)*, 1936 incloses en l'exposició mostren aquest diàleg, debat o pugna entre la realitat i un món propi.

Allò simple com a solució a la complexitat

La tercera sala aborda l'explosió d'indisciplina absoluta que va suposar la sèrie de teles cremades per la seva exposició al Grand Palais a 1974. Als vuitanta anys, quan se suposava que un artista que va començar al mític període d'avantguardes ja estava en declivi, va voler demostrar que estava més viu que mai. I ho va plantejar utilitzant el foc per desmantellar la representació, per situar el llenç en un

pueden ser identificados como representaciones de seres humanos. Unas veces se trata de personajes dislocados, de monigotes turbadores o garabatos deformes, que encierran un debate entre realidad y ficción, entre fascinación y monstruosidad, entre orden y desorden. Obras como *Composición (mujer, tallo, corazón)*, 1925 o *Pintura (sobre masonite)*, 1936 incluidas en la exposición muestran ese diálogo, debate o pugna entre la realidad y un mundo propio.

Lo simple como solución a la complejidad

La tercera sala aborda la explosión de indisciplina absoluta que supuso la serie de telas quemadas para su exposición en el Grand Palais en 1974. A los ochenta años, cuando se suponía que un artista que empezó en el mítico período de vanguardias ya estaba en declive, quiso demostrar que estaba más vivo que nunca. Y lo planteó utilizando el fuego para desmantelar la representación, para situar el lienzo en otro orden. O en otro desorden, como se observa en obras como la obra de 1973 titulada *Tela cremada*.

Era un intento de llevar la pintura a sus



JOAN MIRÓ. *Tela cremada*, 1973. Fundació Joan Miró. © Successió Miró 2018

altre ordre. O en un altre desordre, com s'observa en l'obra del 1973 titulada *Tela cremada*.

Era un intent de dur la pintura a les seues últimes conseqüències, a la més absoluta desmaterialització. Va voler qüestionar-se de quina manera la pintura és un bon instrument per a concebre la representació.

Miró grafiter

La quarta sala aborda una de les obsessions de Miró: desplaçar el gest creatiu des del món minoritari de l'art al carrer i al teatre. Ho va aconseguir el 1969 amb una performance pictòrica a l'edifici del Col·legi d'Arquitectes de Barcelona. En col·laboració amb el grup Stuió PER, va realitzar una pintura efímera als vidres exteriors del Col·legi sobre unes inscripcions de clar contingut polític, de reivindicació de les llibertats. Sobre aquesta base, tal com es pot veure en el documental de Pere Portabella 'Miró, un altre', que s'exhibeix a la sala, va ser escampant per mitjà d'una escoba els colors bàsics del seu imaginari.

Miró també va ser un apassionat del món de l'espectacle, un interès que s'observa en la seua producció pictòrica amb sèries com la dels cavalls

últimas consecuencias, a su más absoluta desmaterialización. Quiso cuestionarse de qué modo la pintura es un buen instrumento para concebir la representación. .

Miró grafitero

La cuarta sala aborda una de las obsesiones de Miró: desplazar el gesto creativo desde el mundo minoritario del arte a la calle y al teatro. Lo consiguió en 1969 con una performance pictórica en el edificio del Colegio de Arquitectos de Barcelona. En colaboración con el grupo Stuió PER, realizó una pintura efímera en los cristales exteriores del Colegio sobre unas inscripciones de claro contenido político, de reivindicación de las libertades. Sobre esa base, tal como se puede ver en el documental de Pere Portabella 'Miró, otro', que se exhibe en la sala, fue esparciendo por medio de una escoba los colores básicos de su imaginario.

Miró también fue un apasionado del mundo del espectáculo, un interés que se observa en su producción pictórica con series como la de los caballos de circo o su colaboración con los ballets rusos de Diaghilev. Esa dedicación al mundo de la escena tiene su colofón en la obra *Mori el Merma*, un espectáculo de la compañía Claca teatre con decorados,



JOAN MIRÓ. *Boceto para la pintura mural del Terrace Plaza Hotel de Cincinnati*, 1947. Fundació Joan Miró. © Successió Miró 2018

de circ o la seua col·laboració amb els ballets russos de Diaghilev. Aquesta dedicació al món de l'escena té el seu colofó en l'obra *Mori el Merma*, un espectacle de la companyia Claca Teatre amb decorats, màscares i titelles dissenyats i pintats per Miró.

Miró ceramista i cartellista

L'última sala para l'atenció a la ceràmica i els cartells de Joan Miró. L'artista va trobar en la ceràmica un laboratori d'experimentació per treballar amb unes matèries i uns procediments en què l'atzar del foc tenia l'última paraula.

En l'obra de Miró, el cartell suposa la captació instantànea del seu món

màscaras y polichinelas diseñados y pintados por Miró.

Miró ceramista y cartelista

La última sala presta atención a la cerámica y los carteles de Joan Miró. El artista encontró en la cerámica un laboratorio de experimentación para trabajar con unas materias y unos procedimientos en los que el azar del fuego tenía la última palabra.

En la obra de Miró, el cartel supone la captación instantánea de su mundo iconográfico y la posibilidad de llevar la provocación que sus signos generaban en las galerías o en los museos al centro de la vida pública. La muestra incluye el cartel titulado *Aviat l'Instant*, 1919,



..JOAN MIRÓ. *Aviat l'Instant*, 1919. IVAM. © Successió Miró 2018

iconogràfic i la possibilitat de portar la provocació que els seus signes generaven a les galeries o en els museus al centre de la vida pública. La mostra inclou el cartell titulat *Aviat l'Instant*, 1919, pertencient a la Col·lecció de l'IVAM, que Miró va realitzar per anunciar l'aparició de la revista *L'Instant*.

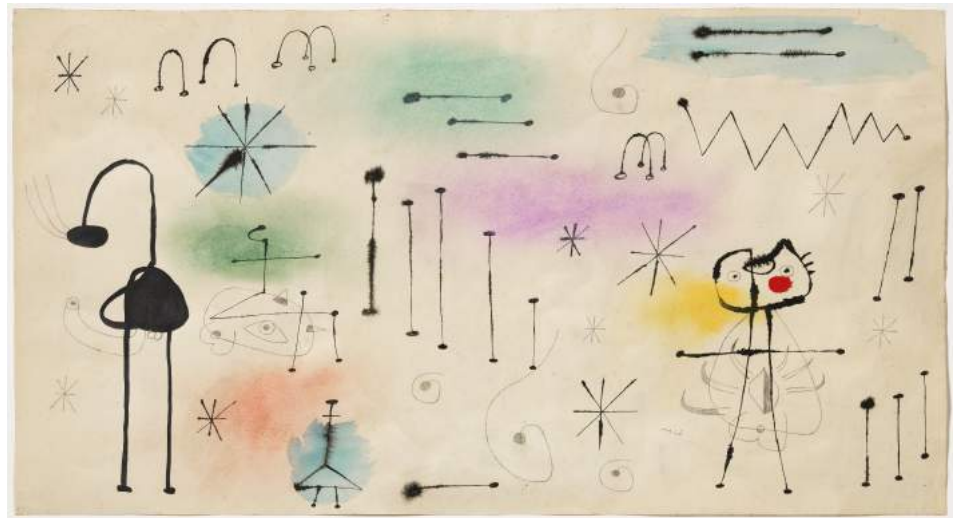
Publicació

Amb motiu de l'exposició, l'IVAM editarà una publicació en la qual el comissari, Joan Maria Minguet, realitza una relectura actual de l'obra de Miró i dels aspectes menys coneguts del treball de l'artista.

pertencient a la Colecció del IVAM, que Miró realitzó para anunciar la aparición de la revista *L'Instant*.

Publicación

Con motivo de la exposición, el IVAM editará una publicación en la que el comisario, Joan Maria Minguet, realiza una relectura actual de la obra de Miró y de los aspectos menos conocidos del trabajo del artista.



..JOAN MIRÓ. Personnages dans la pluie, 1942. Fundació Joan Miró. © Successió Miró 2018

***Per reproduir les imatges de les obres de Joan Miró, s'haurà d'incloure el copyright © Successió Miró 2018 i sol·licitar autorització al departament de drets d'autor de Successió Miró: rights@successiomiro.com 971 12 35 00 (Carmen Vadell)**

***Para reproducir las imágenes de las obras de Joan Miró, se deberá incluir el copyright © Successió Miró 2018 y solicitar autorización al departamento de derechos de autor de Successió Miró: rights@successiomiro.com 971 12 35 00 (Carmen Vadell)**